

GOD MAAKT ZIJN BELOFTEN WAAR

Lezen:

Lukas 1

Inleiding

Lukas 1 is een hoofdstuk vol beweging. Een engel verschijnt, een priester wordt stil, een oude vrouw ontvangt een kind, een jonge vrouw krijgt een onbegrijpelijke boodschap en twee ongeboren kinderen reageren op elkaar. Toch draait het niet om bijzondere ervaringen op zichzelf. Lukas wil de zekerheid benadrukken van Gods handelen. Wat God eeuwenlang heeft beloofd, begint werkelijkheid te worden.

Dat is belangrijk voor gelovigen die leven in een tijd waarin veel onzeker is. Wij kunnen twijfelen aan Gods beloften, moeite hebben met Zijn weg en verlangen naar duidelijke tekenen. Lukas laat zien dat God betrouwbaar is, ook wanneer Hij lange tijd lijkt te zwijgen. Hij werkt op Zijn tijd en door mensen die zelf klein en afhankelijk zijn.

Bijbelstudie

Lukas begint niet met een verhaal dat zomaar is overgeleverd. Hij heeft de gebeurtenissen nauwkeurig onderzocht en ordelijk beschreven. Ooggetuigen en dienaren van het Woord hebben deze dingen doorgegeven. Zijn doel is dat Theofilus de zekerheid leert kennen van wat hem is onderwezen. Het geloof is dus geen verzameling losse indrukken. Het rust op Gods handelen in de geschiedenis, dat betrouwbaar is doorgegeven.

Daarna brengt Lukas ons naar de tempel. Zacharias en Elizabet zijn beiden rechtvaardig voor God. Dat betekent niet dat zij zonder zonde zijn, maar dat zij leven in gehoorzaamheid en afhankelijkheid van de Heere. Tegelijk dragen zij een diepe pijn: zij hebben geen kind en zijn inmiddels oud. Hun persoonlijke verdriet staat naast hun trouwe dienst. Ook wie oprecht met God leeft, blijft niet gevrijwaard van on vervulde verlangens.

Tijdens zijn priesterdienst krijgt Zacharias een boodschap van de engel Gabriël. Zijn gebed is verhoord. Elizabet zal een zoon krijgen en hij moet Johannes heten. Dit kind zal groot zijn voor de Heere. Hij zal velen tot hun God terugbrengen en een volk gereedmaken voor de komst van de Heere. Johannes krijgt dus niet de opdracht om zelf in het middelpunt te staan. Zijn hele leven zal verwijzen naar Hem Die komt.

Zacharias kan deze boodschap niet geloven. Hij kijkt vooral naar de ouderdom van hemzelf en

zijn vrouw. Zijn vraag klinkt als een verzoek om bewijs: hoe kan hij weten dat dit zal gebeuren? Gabriël maakt duidelijk dat het probleem niet Gods macht is, maar Zacharias' ongelooft. Als teken zal Zacharias zwijgen tot de belofte vervuld is. Zijn stilte is tegelijk een oordeel en een weg van opvoeding. Terwijl hij niet kan spreken, leert hij opnieuw dat Gods woord sterker is dan menselijke berekening.

Elizabet ontvangt haar zwangerschap als een daad van Gods ontferming. Zij zegt dat de Heere haar smaad heeft weggenomen. Haar vreugde is niet oppervlakkig. Zij weet wat het betekende om kinderloos te zijn in haar omgeving. God ziet haar aan in haar vernedering. Dat is een belangrijke lijn in dit hoofdstuk: de Heere vergeet mensen niet die klein, afhankelijk of aan de kant gezet zijn.

In de zesde maand wordt Gabriël naar Maria gestuurd. Zij is jong, ondertrouwd en woont in Nazareth. Haar positie lijkt onbeduidend, maar God richt Zijn aandacht op haar. Zij wordt aangesproken als iemand die genade heeft gevonden. De groet van de engel betekent niet dat Maria uit zichzelf bijzonder is geworden. Alles begint bij Gods genade. Zij ontvangt een unieke taak: zij zal de moeder worden van Jezus, de Zoon van de Allerhoogste.

De aankondiging aan Maria bevat grote beloften. Jezus zal de troon van David ontvangen en Koning zijn over het huis van Jakob. Zijn Koninkrijk zal geen einde kennen. Hier wordt duidelijk dat de geboorte van Jezus niet alleen een wonderbaarlijke geboorte is. In Hem komt Gods koningschap naar deze wereld. De naam Jezus wijst op Zijn reddende opdracht. Hij komt niet om mensen slechts te inspireren, maar om werkelijk te verlossen.

Maria vraagt hoe dit mogelijk is, omdat zij geen gemeenschap met een man heeft gehad. Haar vraag is anders dan die van Zacharias. Zij vraagt niet wantrouwend om een bewijs, maar wil begrijpen hoe Gods belofte zal worden uitgevoerd. De engel wijst haar op de Heilige Geest en de kracht van de Allerhoogste. Het kind zal daarom Gods Zoon genoemd worden. Het initiatief ligt volledig bij God. De komst van Jezus is geen menselijke prestatie, maar een wonder van Gods genade.

Dan klinkt een woord dat ook ons denken begrenst: geen ding zal bij God onmogelijk zijn. Dat betekent niet dat God elke wens vervult zoals wij die formuleren. Het betekent wel dat Zijn beloften niet worden tegengehouden door menselijke onmogelijkheden. Maria antwoordt daarom met overgave. Zij noemt zichzelf de dienaar van de Heere en stelt zich beschikbaar voor Zijn woord. Geloof is hier niet: alles begrijpen. Geloof is: God vertrouwen en Hem gehoorzamen, ook wanneer Zijn weg offers en onzekerheid meebrengt.

Maria gaat naar Elizabet. Daar ontmoet zij iemand die haar begrijpt, omdat ook Elizabet door Gods wonder wordt gedragen. Het kind in haar buik springt op van vreugde en Elizabet wordt vervuld met de Heilige Geest. Zij noemt Maria gezegend, niet omdat Maria een zelfstandig middelpunt is, maar omdat zij het woord van de Heere heeft geloofd. Zalig is zij die vertrouwt dat God zal volbrengen wat Hij heeft gezegd.

Maria's lofzang laat zien hoe Gods genade haar hart vervult. Zij maakt de Heere groot en verheugt zich in God, haar Zaligmaker. Zij kijkt niet naar zichzelf, maar naar Gods heiligheid, macht en barmhartigheid. De Heere ziet om naar de nederige staat van Zijn dienaressen. Hij keert menselijke verhoudingen om: hoogmoedigen worden uiteengedreven, machtigen van hun troon gestoten en nederigen verhoogd. Hongerigen worden verzadigd, terwijl rijken met lege handen weggaan.

Deze woorden zijn geen verheerlijking van armoede of een oproep tot ressentiment. Maria ontmaskert de hoogmoed die denkt God niet nodig te hebben. Wie zichzelf vol vindt, ontvangt niets. Wie met lege handen komt, ontdekt Gods overvloed. De Heere blijft trouw aan Zijn barmhartigheid en aan Zijn verbond. De geboorte van Jezus staat dus in het teken van Gods trouw aan Zijn volk en aan Zijn beloften.

Bij de geboorte van Johannes blijkt opnieuw dat Gods woord betrouwbaar is. Zijn naam wordt niet bepaald door familiegewoonte, maar door Gods opdracht. Wanneer Zacharias schrijft dat Johannes zijn naam is, wordt zijn mond geopend. Zijn eerste woorden zijn geen klacht over zijn opgelegde stilte, maar lof voor God. Eerst zwijgt hij door ongelooft; daarna spreekt hij door de vervulling van Gods belofte.

Zijn profetie richt de aandacht op verlossing. God heeft naar Zijn volk omgezien en een hoorn van zaligheid opgericht. Dat beeld spreekt van kracht en overwinning. De verlossing is niet bedoeld om mensen alleen van tijdelijke tegenstand te bevrijden. Het doel is dat Gods volk Hem zonder vrees dient, in heiligheid en gerechtigheid. Verlossing leidt tot een nieuw leven voor Gods aangezicht.

Daarna spreekt Zacharias zijn zoon aan. Johannes zal profeet van de Allerhoogste zijn en de weg bereiden. Hij zal Gods volk kennis van de zaligheid geven in de vergeving van hun zonden. Daarmee wordt de kern van Gods redding genoemd. De grootste nood van mensen is niet alleen verdriet, onrecht of bedreiging, maar schuld tegenover God. De komende Zaligmaker brengt vergeving en richt de voeten van mensen op de weg van de vrede.

Lukas 1 eindigt met Johannes in de woestijn, waar hij wordt gesterkt totdat zijn tijd gekomen is. Ook dit stille wachten hoort bij Gods plan. Niet alles gebeurt onmiddellijk. De Heere vormt Zijn dienaren in verborgenheid en brengt Zijn beloften op Zijn tijd tot vervulling. Voor ons betekent dit hoofdstuk: luister naar Gods Woord, erken uw afhankelijkheid, laat ongelooft aan het licht komen en vertrouw op Gods genade. Hij vergeet Zijn beloften niet. Zijn licht breekt door in de duisternis.

Gespreksvragen

1. Waarom benadrukt Lukas dat hij de gebeurtenissen nauwkeurig heeft onderzocht en geordend beschreven?
2. Wat leert de situatie van Zacharias en Elizabet u over trouw aan God te midden van

onvervulde verlangens?

3. Waarin verschilt de reactie van Zacharias van die van Maria op Gods boodschap?
4. Wat betekent het dat Johannes voor de Heere uitgaat om een toegerust volk gereed te maken?
5. Wat leert Maria's lofzang u over Gods genade en over menselijke hoogmoed?
6. Waarom is de naamgeving van Johannes zo belangrijk in het verhaal?
7. Welke inhoud geeft Zacharias aan het woord 'zaligheid'?
8. Op welke manier roept Lukas 1 u op om Gods beloften vandaag te vertrouwen?